

Marathwada Shikshan Prasarak Mandal's

**VINAYAKRAO PATIL MAHAVIDYALAYA, VAIJAPUR
DIST. AURANGABAD (MS)**

✦ NAAC Re-accredited "A" Grade with CGPA 3.33 ✦

✦ UGC College with Potential for Excellence ✦

✦ UGC Stride Component I Recipient ✦

✦ Affiliated to Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Aurangabad ✦

THREE DAY LECTURE: PHULE, SHAHU, AMBEDKAR

Under

UGC, Scheme for Trans-disciplinary Research of India's Developing Economy (STRIDE) Component-I

• Date : 16, 17, 18 August 2021 • Time: 04.30 pm. to 07. 00 pm.

OUR PATRONS

Hon. Prakash Solanke
President, MSPM Aurangabad

Hon. Satish Chavan
Secretary, MSPM Aurangabad

Hon. Appasaheb Patil
Head, CDC

-All CDC Members-

RESOURCE PERSONS

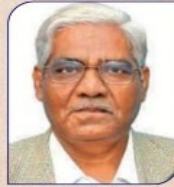

Dr. Vishwanath Shinde

Director, Mahatma Phule Study Centre,
SPPU, Pune

**Topic: Mahatma Phule's Water
Management Strategies**

• Date : 17 August 2021 • Time: 04.30 pm. to 07. 00 pm.

Dr. Nagnath Kotapalle

Veteran Writer & Former Vice Chancellor
Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Aurangabad

**Topic: Social and Economic
Disparity; Phule, Shahu, Ambedkar**

• Date : 16 August 2021 • Time: 04.30 pm. to 07. 00 pm.

Dr. Kisan Mane

Vidnyan Mahavidyalaya, Sangola,
Dist. Solapur

**Topic: Water Policies of Phule,
Shahu, Ambedkar**

• Date : 18 August 2021 • Time: 04.30 pm. to 07. 00 pm.

Dr. Shivajirao Thore

Principal
Chief Organizer

Dr. Mahesh Kharat

Professor & Head
Convenor

Dr. Sandip Pardeshi

Coordinator STRIDE
Vice Principal

Dr. Dadasaheb Salunke

Coordinator IQAC
Vice Principal

Organizing Committee : Dr. D. M. Pandilwad, Mr. B. J. Gayke, Mr. R. B. Kolekar, Dr. D. B. Khillari, Mr. A. B. Magar

Venue: **zoom Meeting ID: 842 1153 2375 Passcode: 423701**

मराठवाडा शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित,

विनायकराव पाटील महाविद्यालय, वैजापूर

मराठी विभाग

विद्यापीठ अनुदान आयोग पुरस्कृत

Scheme for Trans-disciplinary Research of India's Developing Economy (STRIDE) Component-I

तीन दिवसीय फुले, शाहू, आंबेडकर व्याख्यानमाला

● दिनांक : १६, १७, १८ ऑगस्ट २०२१ ● वेळ सायं. ४.३० ते ०७.००

आमचे आधारस्तंभ

मा.श्री. प्रकाश सोळंके

अध्यक्ष, मराठवाडा शिक्षण प्रसारक मंडळ,
औरंगाबाद

मा.श्री. सतीश चव्हाण

सरचिटणीस, मराठवाडा शिक्षण प्रसारक मंडळ,
औरंगाबाद

मा.श्री. अप्पासाहेब पाटील

प्रमुख, महाविद्यालय विकास समिती,
विनायकराव पाटील महाविद्यालय, वैजापूर

सर्व सदस्य, महाविद्यालय विकास समिती, विनायकराव पाटील महाविद्यालय, वैजापूर

व्याख्याते

डॉ. विश्वनाथ शिंदे

प्रमुख, महात्मा फुले अध्यासन केंद्र,
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे
विषय : महात्मा फुले यांचे जल नियोजन

● दिनांक : १७ ऑगस्ट २०२१ ● वेळ सायं. ४.३० ते ०७.००

डॉ. नागनाथ कोतापल्ले

जेठ साहित्यिक, माजी कुलगुरु
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
विषय : सामाजिक आणि आर्थिक विषमता: अंतर्विरोध किती?
फुले, शाहू आणि आंबेडकरांच्या संदर्भात
● दिनांक : १६ ऑगस्ट २०२१ ● वेळ सायं. ४.३० ते ०७.००

डॉ. किसन माने

प्राध्यापक, मराठी विभागप्रमुख
विज्ञान महाविद्यालय, सांगोला जि. सोलापूर
विषय : फुले, शाहू, आंबेडकरांची जलनिती
● दिनांक : १८ ऑगस्ट २०२१ ● वेळ सायं. ४.३० ते ०७.००

अध्यक्ष

डॉ. शिवाजीराव धोरे

प्राचार्य
विनायकराव पाटील महाविद्यालय, वैजापूर

संयोजक

डॉ. महेश खरात

प्राध्यापक व मराठी विभाग प्रमुख
विनायकराव पाटील महाविद्यालय, वैजापूर

उपप्राचार्य

डॉ. संदिप परदेशी

विनायकराव पाटील महाविद्यालय,
वैजापूर

उपप्राचार्य

डॉ. दादासाहेब साळुंखे

IQAC, समन्वयक
विनायकराव पाटील महाविद्यालय, वैजापूर

संयोजन समिती : डॉ. द्रौपदी पंढिलवाड, प्रा. राजेश कोळेकर, प्रा. बाळासाहेब गायके, डॉ. ज्ञानेश्वर खिल्लारी, प्रा. अशोक मगर

स्थळ : Zoom Meeting ID: 842 1153 2375 Passcode: 423701

आजचे व्याख्यान

मराठवाडा शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित

विनायकराव पाटील महाविद्यालय, वैजापूर

आयोजित

तीन दिवशीय

फुले, शाहू, आंबेडकर व्याख्यानमाला २०२१

दिनांक 16 ऑगस्ट 2021

वेळ : 4.30 ते 6.00

व्याख्याते : माजी कुलगुरु डॉ. नागनाथ कोत्तापल्ले

विषय: सामाजिक आणि आर्थिक विषमता : अंतर्विरोध किती?

(फुले शाहू आंबेडकरांच्या संदर्भात)

Join Zoom Meeting

<https://us02web.zoom.us/j/84211532375?pwd=SmQwTnRMVVJySUY2NUNwbFU0VmxwQT09>

Meeting ID: 842 1153 2375

Passcode: 423701

12:14

HD 4G   68%

Nagnath Kottapalle

zoom

आजचे व्याख्यान ऐकाच.

मराठवाडा शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित

विनायकराव पाटील महाविद्यालय, वैजापूर

आयोजित

तीन दिवशीय

फुले, शाहू, आंबेडकर व्याख्यानमाला २०२१

दिनांक 17 ऑगस्ट 2021

वेळ : 4.30 ते 6.00

व्याख्याते : प्रा. डॉ. विश्वनाथ शिंदे

संचालक, महात्मा फुले अध्यासन केंद्र

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे

विषय: महात्मा फुले यांचे जलनियोजन

Join Zoom Meeting

<https://us02web.zoom.us/j/84211532375?pwd=SmQwTnRMVVJySUY2NUNwbFU0VmxwQT09>

Meeting ID: 842 1153 2375

Passcode: 423701

4:56

HD 58%

Recording

LIVE

on YouTube

vishwanath shinde

व्याख्यानमालेतील शेवटचे व्याख्यान जरूर ऐका.

मराठवाडा शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित

विनायकराव पाटील महाविद्यालय, वैजापूर

आयोजित

तीन दिवशीय

फुले, शाहू, आंबेडकर व्याख्यानमाला -२०२१

दिनांक 18 ऑगस्ट 2021

वेळ : 4.30 ते 6.00

व्याख्याते : प्रा. डॉ. किसन माने

मराठी विभाग प्रमुख, विज्ञान महाविद्यालय, सांगोला

विषय: फुले, शाहू ,आंबेडकरांची जल नीती

Join Zoom Meeting

<https://us02web.zoom.us/j/84211532375?pwd=SmQwTnRMVVJySUY2NUNwbFU0VmxwQT09>

Meeting ID: 842 1153 2375

Passcode: 423701

12:16

HD 4G   68%

Dr Kisan Mane

zoom

तीन दिवसीय फुले, शाहू, आंबेडकर व्याख्यानमाला

अहवाल

दि. १६,१७,१८ ऑगस्ट २०२१

विनायकराव पाटील महाविद्यालयात फुले शाहू आंबेडकर तीन दिवसीय आभासी व्याख्यानमाला संपन्न

मराठवाडा शिक्षण प्रसारक मंडळ संचलित विनायकराव पाटील महाविद्यालय वैजापूर आणि विद्यापीठ अनुदान आयोग पुरस्कृत STRIDE-COPONENT-1 यांच्या संयुक्त विद्यमाने तीनदिवसीय फुले शाहू आंबेडकर व्याख्यानमाला दि १६,१७,१८ ऑगस्ट रोजी आभासी माध्यमाच्याद्वारे संपन्न झाली. या व्याख्यानमालेसाठी प्रमुख व्याख्याते म्हणून डॉ बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठाचे माजी कुलगुरू आणि अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलनाचे अध्यक्ष डॉ नागनाथ कोत्तापल्ले, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या महात्मा फुले अध्यासन केंद्राचे प्रमुख डॉ विश्वनाथ शिंदे, विज्ञान महाविद्यालय सांगोलाचे मराठी विभाग प्रमुख डॉ किसन माने ही मान्यवर व्यक्ती लाभलेली होती. या व्याख्यानमालेसाठी मराठवाडा शिक्षण प्रसारक मंडळाचे अध्यक्ष मा श्री प्रकाश दादा सोळुंके, सरचिटणीस मा श्री सतीशभाऊ चव्हाण, महाविद्यालय विकास समितीचे प्रमुख मा श्री आप्पासाहेब पाटील यांनी प्रोत्साहन दिले. या व्याख्यानमालेचे अध्यक्ष म्हणून महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ शिवाजीराव थोरे होते. व्याख्यानमालेचे संयोजन मराठी विभाग प्रमुख डॉ महेश खरात यांनी केले होते.

दि १६ ऑगस्ट रोजी व्याख्यानमालेचे पहिले पुष्प डॉ नागनाथ कोत्तापल्ले यांनी गुंफले. सामाजिक आणि आर्थिक विषमता अंतर्विरोध किती? फुले शाहू

आंबेडकरांच्या संदर्भात या विषयाच्या संदर्भाने त्यांनी अभ्यासपूर्ण भाष्य केले ते म्हणाले की, अशा व्याख्यानमाला ठिकठिकाणी व्हायला पाहिजे यामुळे परिवर्तनाचे चक्र सुरु राहिल असे गौरवोद्गार काढले. बहुजनांना दुःख मुक्त करण्याची भूमिका आपल्याला मांडता आली पाहिजे म्हणून या तिन्ही महापुरुषांनी तत्कालीन प्रस्थापित धर्माशी संघर्ष केला. त्यासाठी शुद्रांसाठी त्यांनी शाळा सुरु केल्या, स्त्रियांना शिक्षण दिले. सामाजिक समतेचा मार्ग हा आर्थिक सुधारणांच्या मधून जात असतो. त्यासाठी आरक्षण आवश्यक आहे याची जाणीव म.फुले, राजर्षी शाहू, डॉ. आंबेडकर या तीनही महापुरुषांना होती असे ते म्हणाले. या सत्राचे सूत्रसंचालन डॉ महेश खरात यांनी केले तर आभार डॉ द्रौपदी पंदीलवाड यांनी मानले.

दि १७ ऑगस्ट रोजी व्याख्यानमालेचे दुसरे पुष्प डॉ विश्वनाथ शिंदे यांनी गुंफले महात्मा फुले यांचे जलनियोजन या विषयावर अभ्यासपूर्ण भाष्य केले ते म्हणाले, की फुले शाहू आंबेडकर यांनी केवळ जलनियोजनाच्या संदर्भात आपले विचारच मांडले नाही तर या विचाराला प्रत्यक्ष कृतीची जोड दिली. पाणी साठवण्याची कल्पना, बंधान्यांचे महत्व, पाण्याचा वापर या संदर्भातील महात्मा फुले यांचे विचार अत्यंत महत्त्वाचे होते. फुलेंनी जल नियोजनाच्या संदर्भात मांडलेले विचार आजही लागू होतात. या सत्राचे सूत्रसंचालन डॉ जानेश्वर खिल्लारी यांनी केले तर आभार प्रा राजेश कोळेकर यांनी मानले.

दि १८ ऑगस्ट रोजी व्याख्यानमालेचे तिसरे पुष्प डॉ किसन माने यांनी गुंफले फुले शाहू आंबेडकर यांची जलनीती या विषयावर अभ्यासपूर्ण मांडणी केली ते म्हणाले की, पाणी ही राष्ट्रीय संपत्ती आहे, जलनीती हा देशाच्या, राज्याच्या ध्येयधोरणांचा मुख्य गाभा असला पाहिजे. महात्मा फुले यांनी तत्कालीन पाणीप्रश्नावर आपले लक्ष केंद्रित करून साहित्यातूनच नाही तर प्रत्यक्ष ब्रिटिश

सरकारलाही पाण्याच्या समस्येवर उपाय कसे करावे या संदर्भात मार्गदर्शन केले त्यानुसार कालव्यांची बांधणी झाली. या देशातील गरिबी कमी करायची असेल, ग्रामीण भाग सुधारायचा असेल तर शेती सुधारली पाहिजे, शेतीचे आधुनिकीकरण झाले पाहिजे जर शेतीला पाणी मिळाले तरच शेतीचा विकास होईल म्हणून राजर्षी शाहू महाराजांनी धरणाची बांधणी केली. शाहू महाराजांच्या या जलनीतीचा स्वीकार आजच्या राज्यकर्त्यांनी करावा. ग्रामीण भागाचा निरंतर विकास हा शेवटी जलनीतीवरच आधारित आहे असे ठाम मत डॉ बाबासाहेब आंबेडकरांचे होते, जलनितीच्या, पाणी प्रश्नांवरती या महामानवांनी जे विधायक काम केले त्यांना ज्या दिवशी आपण प्रत्यक्षात उतरवू तेव्हाच पाणी प्रश्न सुटेल. या सत्राचे सूत्रसंचालन डॉ महेश खरात यांनी केले तर आभार प्रा बाळासाहेब गायके यांनी मानले यावेळी उपप्राचार्य डॉ संदीप परदेशी, उपप्राचार्य डॉ दादासाहेब साळुंखे, डॉ सोमेश्वर बाबर उपस्थित होते. या व्याख्यानमालेचे आयोजन मराठी विभाग प्रमुख डॉ महेश खरात यांनी केले होते, संयोजनांमध्ये डॉ द्रौपदी पंदीलवाड, प्रा राजेश कोळेकर, प्रा बाळासाहेब गायके, डॉ ज्ञानेश्वर खिल्लारी, प्रा अशोक मगर यांनी सहकार्य केले.

व्याख्यानमालेतील सहभागी श्रोते

